

Svetovna dediščina Slovenije
World Heritage in Slovenia

KAZALO / CONTENTS

KONVENCIJA O SVETOVNI DEDIŠČINI 4
THE WORLD HERITAGE CONVENTION

SVETOVNA DEDIŠČINA PO SVETU 6
WORLD HERITAGE AROUND THE WORLD

škocjanske
jame
Škocjan caves

prazgodovinska
količja
(prehistoric pile dwellings)

dediščina
živega srebra
heritage of mercury

prvobitni
bukovi gozdovi
(primeval beech forests)

plečnikova
ljubljana
plečnik's ljubljana

8

12

16

20

24

INFO 28

KONVENCIJA O SVETOVNI DEDIŠČINI

Leto sprejetja
Konvencije o varstvu
svetovne kulturne in
naravne dediščine: 1972

Konvencija o varstvu svetovne kulturne in naravne dediščine je bila sprejeta na 17. zasedanju generalne konference Unesca 16. novembra 1972 v Parizu. Države članice, med njimi Slovenija, so se z njo zavezale, da na svojem ozemlju prepoznajo, varujejo, ohranajo, predstavljajo in prenašajo kulturno in naravno dediščino prihodnjim rodovom. Konvencija povezuje ohranjanje narave in kulture, ki se vzajemno dopolnjujeta. Država članica sama odloči, katero območje izjemne univerzalne vrednosti bo predlagala za vpis. Območja morajo izpolnjevati predpisane kriterije in biti ustrezno varovana in upravljana. Nominacije presojata strokovni organizaciji za kulturno dediščino (ICOMOS) in naravo (IUCN), ki pripravita priporočila za Odbor za svetovno dediščino. Odbor po njihovi obravnavi odloči, katera območja bodo vpisana na Seznam svetovne dediščine.

THE WORLD HERITAGE CONVENTION

The year of the adoption
of the Convention
Concerning the Protection
of the World Cultural and
Natural Heritage: 1972

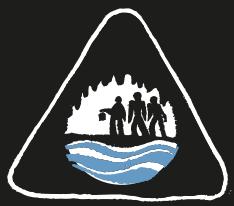
The Convention Concerning the Protection of the World Cultural and Natural Heritage was adopted at the 17th session of the General Conference of UNESCO on 16 November 1972 in Paris. Member states, including Slovenia, committed themselves to identifying, protecting, preserving, presenting and passing the cultural and natural heritage in their territory on to future generations. The Convention links together the preservation of nature and culture, which complement each other. It is up to each member state to decide which sites of outstanding universal value it will propose for inscription. The sites must meet the set criteria and be appropriately protected and managed. Nominations are evaluated by professional organisations for cultural heritage (ICOMOS) and nature (IUCN), which prepare recommendations for the World Heritage Committee, which then examines them and decides which sites will be inscribed on the World Heritage List.

SVETOVNA DEDIŠČINA PO SVETU

Trenutno je na Seznam svetovne dediščine vpisanih 1154 spomenikov in območij, od tega 899 kulturnih, 218 naravnih in 39 mešanih območij v 167 državah, od teh 43 čezmejnih območij. Izjemna univerzalna vrednost pomeni, da mora območje, vključeno na Seznam svetovne dediščine, presegati lokalni ali nacionalni pomen in je pomembno za vso mednarodno skupnost. Med desetimi izbirnimi kriteriji so, denimo, mojstrovina človeške ustvarjalnosti, edinstvena kulturna tradicija ali civilizacija, odličen primer tipa stavbe ali krajine, izreden naravni pojav, najpomembnejši naravni habitat in drugo. Velika pozornost je namenjena reprezentativnosti, verodostojnosti in uravnoteženosti seznama svetovne dediščine, ki naj predstavlja različne kategorije dediščine v vseh regijah sveta. Posebna skrb velja ogroženi dediščini, zaradi neizpolnjevanja kriterijev pa so območja lahko tudi izbrisana iz seznama.

WORLD HERITAGE AROUND THE WORLD

Currently there are 1,154 properties inscribed on the World Heritage List, of which 899 are cultural, 218 natural and 39 mixed sites in 167 countries, of which 43 are transboundary sites. Outstanding universal value means that a site included in the World Heritage List transcends local or national boundaries and is of common importance for the entire international community. Among the ten selection criteria are, for example: a masterpiece of human creative genius, a unique cultural tradition or civilisation, an outstanding example of a type of building or landscape, a superlative natural phenomenon, a most important natural habitat and others. There is a great emphasis on the representativeness, credibility and balance of the World Heritage List, which should represent different categories of heritage in all regions of the world. Special care is given to endangered heritage, and sites that no longer meet the criteria may be delisted.

škocjanske
jame

škocjan caves

ŠKOCJANSKE JAME

Slovenija

Kriterija vpisa naravne dediščine: vii, viii

Leto vpisa na
Seznam svetovne dediščine: 1986

Jamski sistem Škocjanskih jam obsega osupljive velike dvorane, kapniške oblike ter izjemne naravne mostove in okna. Škocjanske jame se ponašajo tudi z enim od največjih podzemnih kanjonov na svetu, ki so ga raziskali že v 19. stoletju. Dolg je skoraj tri kilometre, visok pa do 150 metrov. Skozi jamo teče reka Reka, naša največja ponikalnica. Jamski sistem in udornice okrog jam so bivališče številnim redkim in ogroženim rastlinskim in živalskim vrstam. Pomen širšega območja Škocjanskih jam se kaže tudi v bogati kulturni dediščini, ki se odraža v tipični kraški arhitekturi, številnih etnoloških, zgodovinskih in umetnostno zgodovinskih spomenikih ter mnogih arheoloških najdiščih, ki hranijo izjemno pomembne najdbe od obdobja mlajše kamene dobe naprej.

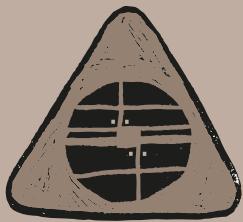

ŠKOCJAN CAVES

Slovenia

Criteria for Inscription
of Natural Heritage: vii, viii
Date of Inscription on the
World Heritage List: 1986

The Škocjan cave system comprises vast halls, dripstone formations and extraordinary natural bridges and windows. The Škocjan Caves also boast one of the world's largest underground canyons, which was explored as early as the 19th century. It is almost three kilometres long and up to 150 metres high. Running through the cave is the Reka River, Slovenia's biggest sinking river. The cave system and the collapse dolines around the caves are home to numerous rare and threatened plant and animal species. The significance of the wider area of the Škocjan Caves is also reflected in the rich cultural heritage comprising typical karst architecture, numerous ethnological, historical and art-historical monuments and many archaeological sites containing extremely important finds from the Neolithic onwards.

prazgodovinska
količa

prehistoric pile dwellings

PRAZGODOVINSKA KOLIŠČA OKOLI ALP

Švica/Avstria/Italija/Nemčija/
Slovenija/Francija

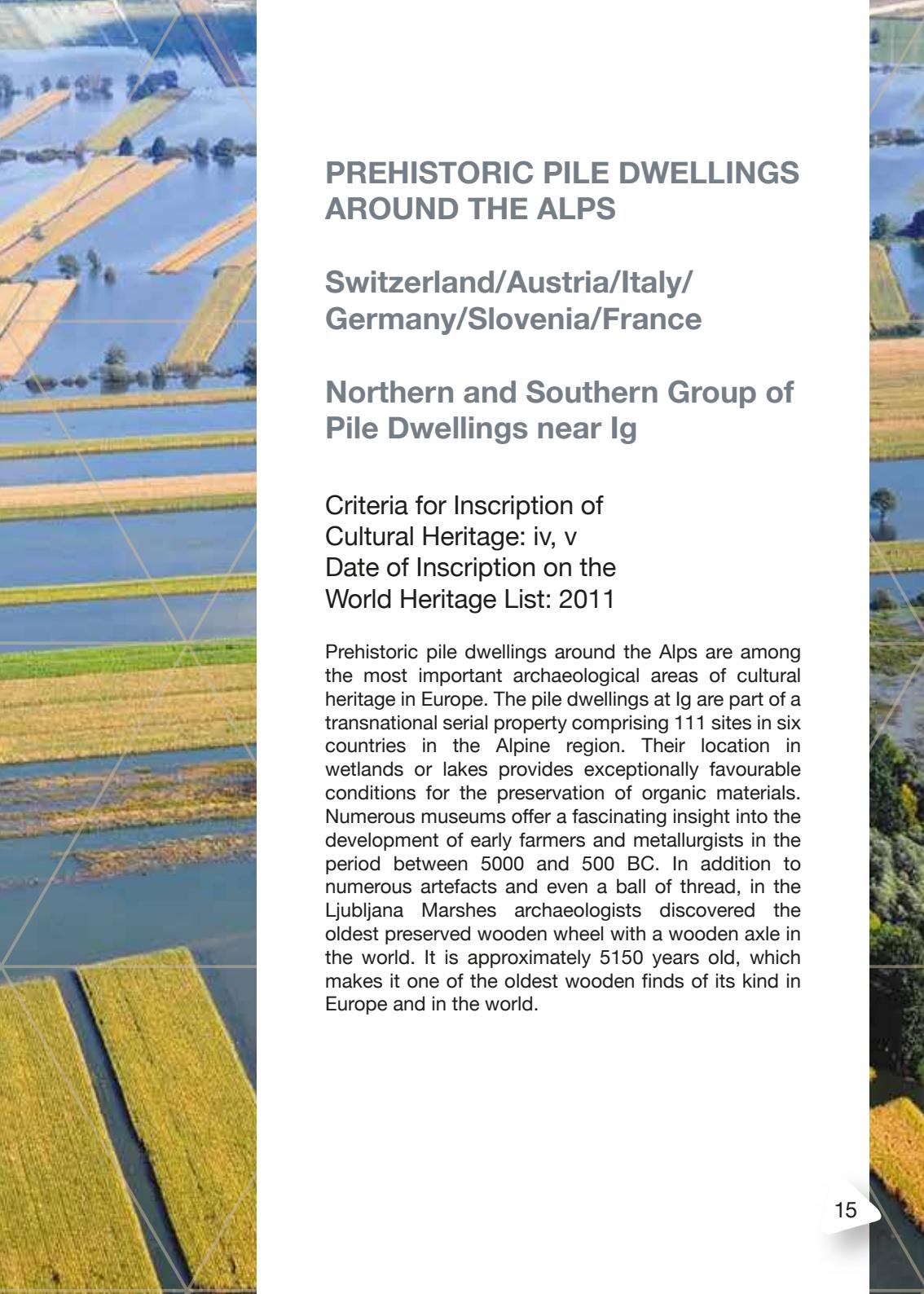
Severna in južna skupina
kolišč na Igu

Kriterija vpisa kulturne
dediščine: iv, v

Leto vpisa na

Seznam svetovne dediščine: 2011

Prazgodovinska kolišča okoli Alp sodijo med najpomembnejša arheološka območja kulturne dediščine v Evropi. Kolišča na Igu so del transnacionalnega serijskega območja, ki obsega 111 najdišč v šestih državah na območju Alp. Njihova lega v mokriščih in jezerih omogoča izjemne pogoje za ohranitev organskih materialov. Številni muzeji ponujajo fascinanten vpogled v razvoj zgodnjih kmetovalcev in metalurgov med 5000 do 500 pr. n. št. Poleg številnih predmetov in celo klobčiča niti je arheologom na Ljubljanskem barju uspelo odkriti tudi doslej najstarejše leseno kolo z leseno osjo na svetu. Staro je okoli 5150 let, kar ga uvršča med najstarejše lesene najdbe te vrste v Evropi in na svetu.

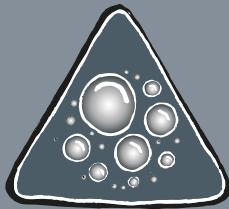
PREHISTORIC PILE DWELLINGS AROUND THE ALPS

**Switzerland/Austria/Italy/
Germany/Slovenia/France**

Northern and Southern Group of Pile Dwellings near Ig

**Criteria for Inscription of
Cultural Heritage: iv, v
Date of Inscription on the
World Heritage List: 2011**

Prehistoric pile dwellings around the Alps are among the most important archaeological areas of cultural heritage in Europe. The pile dwellings at Ig are part of a transnational serial property comprising 111 sites in six countries in the Alpine region. Their location in wetlands or lakes provides exceptionally favourable conditions for the preservation of organic materials. Numerous museums offer a fascinating insight into the development of early farmers and metallurgists in the period between 5000 and 500 BC. In addition to numerous artefacts and even a ball of thread, in the Ljubljana Marshes archaeologists discovered the oldest preserved wooden wheel with a wooden axle in the world. It is approximately 5150 years old, which makes it one of the oldest wooden finds of its kind in Europe and in the world.

dedičina
živega srebra
heritage of mercury

DEDIŠČINA ŽIVEGA SREBRA. ALMADÉN IN IDRIJA

Španija/Slovenija

Idrija

Kriterija vpisa kulturne
dediščine: ii, iv

Leto vpisa na

Seznam svetovne dediščine: 2012

Živosrebrova rudnika Idrija in Almadén sta bila zgodovinsko povezana in danes skupaj pripovedujeta zgodbo o živem srebru. Geografsko ločeni rudarski območji sta soustvarjali preteklost, ko je bilo živo srebro temeljna gonična sila gospodarskega razvoja in pospeševalc vzajemnih kulturnih vplivov v ožjem in širšem svetovnem merilu. Almadén in Idrija predstavljata dediščino živega srebra v tehniškem, gospodarskem, splošno kulturnem, urbanem, socialnem in ekološkem pomenu.

Dediščina živega srebra v Idriji razkriva izjemno poltisočletno zapuščino drugega največjega rudnika živega srebra na svetu. Potovanje od rude do kapljic živega srebra se začne v najstarejšem delu rudnika, Antonijevem rovu, in nadaljuje v Topilnici Hg z doživetjem izjemnega pomena živega srebra. Obiskovalce prevzame grad Gerenkenegg z razstavami o zgodovini rudnika, Unescovi dediščini Almadéna in Idrije, idrijski čipki ter ogled mogočne kamšti, idrijske rudarske hiše in rudniških strojev v jašku Frančiške.

HERITAGE OF MERCURY. ALMADÉN AND IDRIJA

Spain/Slovenia

Idrija

Criteria for Inscription of
Cultural Heritage: ii, iv

Date of Inscription on the
World Heritage List: 2012

Mercury mining sites Idrija and Almadén were historically connected and today they narrate together the story of mercury. These geographically separated mining areas together helped to shape the past when mercury was the fundamental driving force of economic development and the catalyst of mutual cultural influences on a global scale. Almadén and Idrija represent the heritage of mercury in the technical, economic, cultural, urban, social and ecological sense. The Heritage of mercury in Idrija reveals the extraordinary five-hundred-year legacy of the second largest mercury mine in the world. The journey from ore to mercury drops begins in the oldest part of the mine – Anthony's Main Road – and continues in the Hg Smelting Plant by experiencing the exceptional importance of mercury. Visitors are amazed by Gewerkenegg Castle and its exhibition tracing the history of the mine, UNESCO's heritage of Almadén and Idrija, Idrija lace, and a tour of the mighty kamšt (water wheel), the Idrija miner's house, and the mine machines in Francis' Shaft.

prvobitni
bukovi gozdovi

primeval beech forest

STARODAVNI IN PRVOBITNI BUKOVI GOZDOVI KARPATOV IN DRUGIH DELOV EVROPE

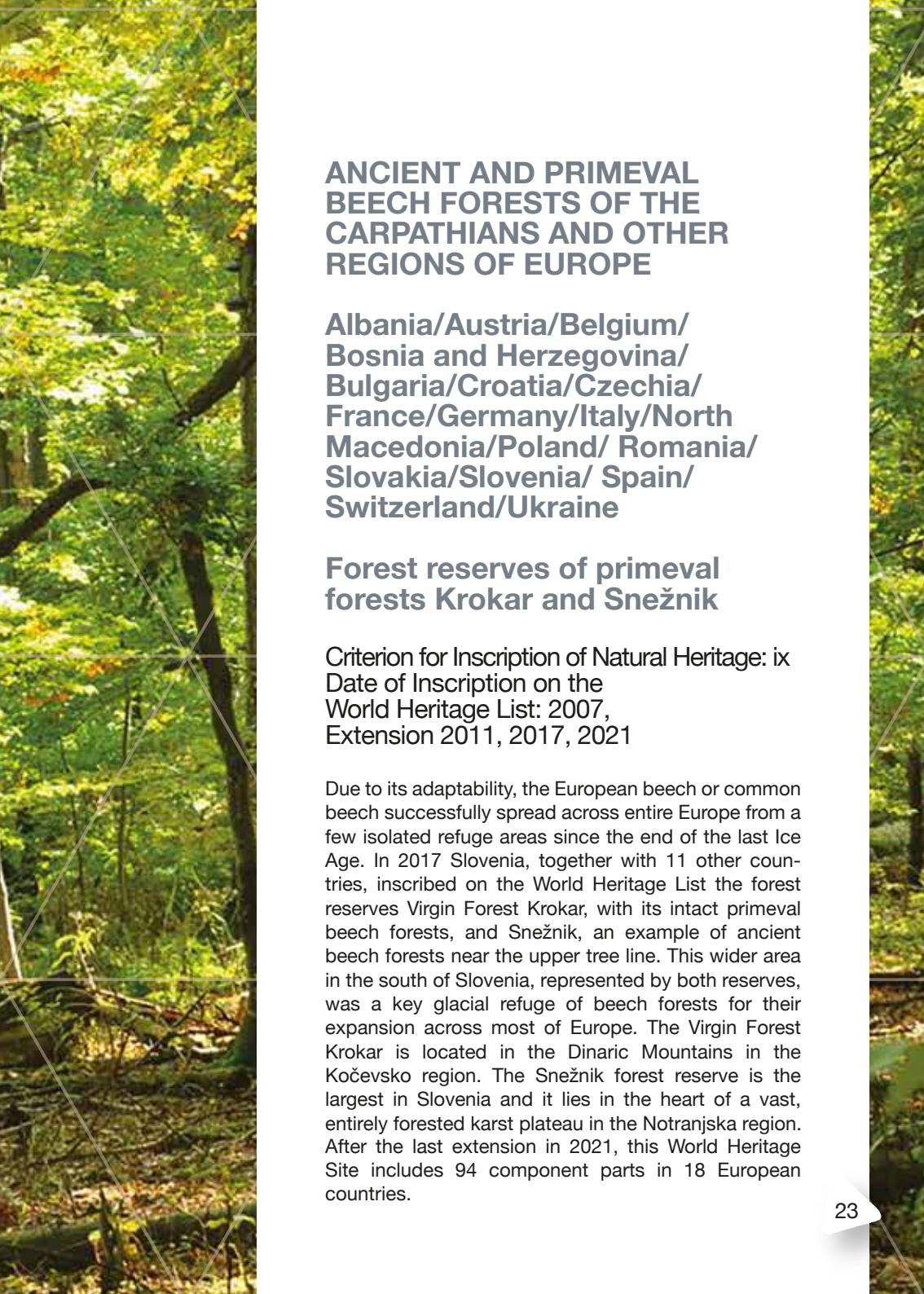
**Albanija/ Avstrija/Belgija/
Bulgarija/Bosna in Hercegovina/
Češka/ Francija/Hrvaška/Italija/
Nemčija/Poljska/Romunija/
Severna Makedonija/Slovaška/
Slovenija/ Španija/Švica/
Ukrajina**

Gozdna rezervata pragozd Krokar in Snežnik

Kriterij vpisa naravne dediščine: ix
Leto vpisa na

Seznam svetovne dediščine: 2007,
razširitev 2011, 2017, 2021

Evropska oziroma navadna bukev se je zaradi sposobnosti prilagoditve po zadnji ledeni dobi iz zatočišč uspešno razširila po vsej Evropi. Slovenija je leta 2017 v družbi z ostalimi 11 državami na Seznam svetovne dediščine vključila gozdna rezervata Pragozd Krokar z nedotaknjenimi prvobitnimi bukovimi gozdovi in Snežnik, primer starodavnih bukovih gozdov na zgornji gozdni meji. Prav širše območje na jugu Slovenije, ki ga predstavlja oba rezervata, je bilo ključno ledenodobno zatočišče bukovih gozdov za ponovno razširitev po večjem delu Evrope. Območje pragozda Krokar leži v Dinarskem gorstvu na Kočevskem. Gozdni rezervat Snežnik je največji v Sloveniji in leži v osrčju velike kraške planote na Notranjskem, ki je povsem prekrita z gozdovi. Po zadnji razširitvi leta 2021 obsega svetovna dediščina 94 območij v 18 evropskih državah.

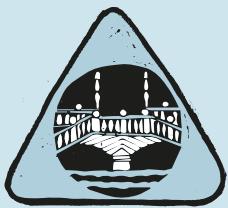
ANCIENT AND PRIMEVAL BEECH FORESTS OF THE CARPATHIANS AND OTHER REGIONS OF EUROPE

**Albania/Austria/Belgium/
Bosnia and Herzegovina/
Bulgaria/Croatia/Czechia/
France/Germany/Italy/North
Macedonia/Poland/ Romania/
Slovakia/Slovenia/ Spain/
Switzerland/Ukraine**

Forest reserves of primeval forests Krokar and Snežnik

**Criterion for Inscription of Natural Heritage: ix
Date of Inscription on the
World Heritage List: 2007,
Extension 2011, 2017, 2021**

Due to its adaptability, the European beech or common beech successfully spread across entire Europe from a few isolated refuge areas since the end of the last Ice Age. In 2017 Slovenia, together with 11 other countries, inscribed on the World Heritage List the forest reserves Virgin Forest Krokar, with its intact primeval beech forests, and Snežnik, an example of ancient beech forests near the upper tree line. This wider area in the south of Slovenia, represented by both reserves, was a key glacial refuge of beech forests for their expansion across most of Europe. The Virgin Forest Krokar is located in the Dinaric Mountains in the Kočevsko region. The Snežnik forest reserve is the largest in Slovenia and it lies in the heart of a vast, entirely forested karst plateau in the Notranjska region. After the last extension in 2021, this World Heritage Site includes 94 component parts in 18 European countries.

plečnikova
ljubljana

plečnik's ljubljana

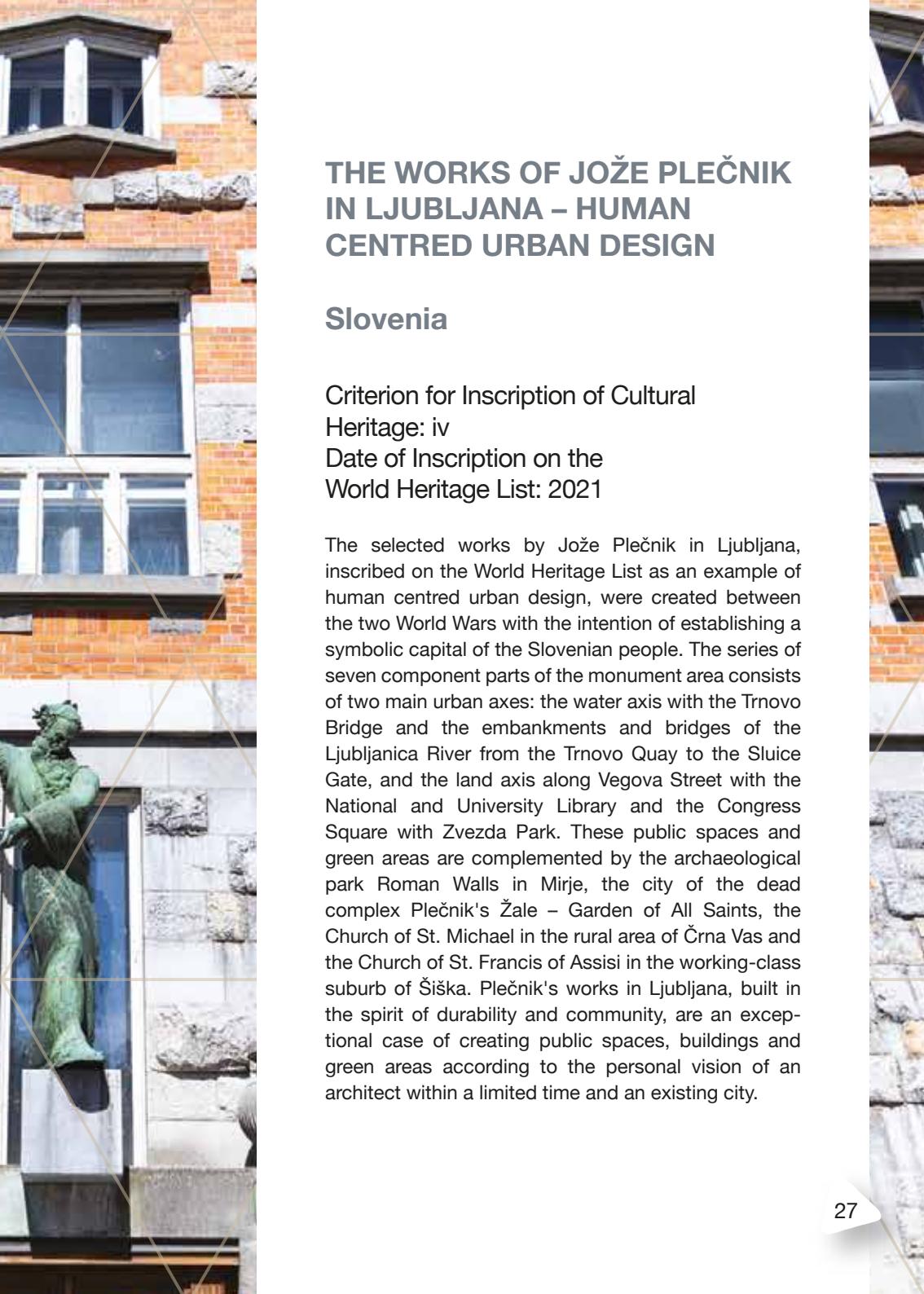

DELA ARHITEKTA JOŽETA PLEČNIKA V LJUBLJANI – URBANO OBLIKOVANJE PO MERI ČLOVEKA

Slovenija

Kriterij vpisa kulturne dediščine: iv
Leto vpisa na
Seznam svetovne dediščine: 2021

Izbrana dela Jožeta Plečnika v Ljubljani, vpisana na Seznam svetovne dediščine kot primer urbanega oblikovanja po meri človeka, so nastala med obema svetovnima vojnoma in z namenom vzpostavite simbolne prestolnice Slovencev. Serijo sedmih sestavnih delov spomeniškega območja sestavlja osrednji mestni osi: vodna os s Trnovskim mostom in nabrežja Ljubljanice z mostovi od Trnovskega pristana do Zapornic ter kopenska os vzdolž Vegove ulice z Narodno in univerzitetno knjižnico in Kongresnim trgom s parkom Zvezda. Izpostavljene javne prostore in zelene ureditve dopolnjujejo še arheološki park Rimski zid na Mirju, kompleks mesta mrtvih Plečnikove Žale – vrt vseh svetih ter cerkev sv. Mihaela v ruralnem okolju Črne vasi in cerkev sv. Franciška Asiškega v Šiški, delavskem predmestju Ljubljane. Plečnikova dela v Ljubljani, zgrajena v duhu trajnosti in skupnosti, so izjemen primer urejanja javnih prostorov, stavb in zelenih površin skladno z osebno vizijo arhitekta v omejenem času in obstoječem mestu.

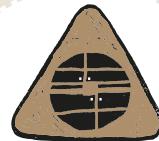
THE WORKS OF JOŽE PLEČNIK IN LJUBLJANA – HUMAN CENTRED URBAN DESIGN

Slovenia

Criterion for Inscription of Cultural Heritage: iv

Date of Inscription on the World Heritage List: 2021

The selected works by Jože Plečnik in Ljubljana, inscribed on the World Heritage List as an example of human centred urban design, were created between the two World Wars with the intention of establishing a symbolic capital of the Slovenian people. The series of seven component parts of the monument area consists of two main urban axes: the water axis with the Trnovo Bridge and the embankments and bridges of the Ljubljanica River from the Trnovo Quay to the Sluice Gate, and the land axis along Vegova Street with the National and University Library and the Congress Square with Zvezda Park. These public spaces and green areas are complemented by the archaeological park Roman Walls in Mirje, the city of the dead complex Plečnik's Žale – Garden of All Saints, the Church of St. Michael in the rural area of Črna Vas and the Church of St. Francis of Assisi in the working-class suburb of Šiška. Plečnik's works in Ljubljana, built in the spirit of durability and community, are an exceptional case of creating public spaces, buildings and green areas according to the personal vision of an architect within a limited time and an existing city.

prazgodovinska
količča

prehistoric pile dwellings

dediččina
živega srebra
heritage of mercury

škocjanske
jame

Škocjan caves

INFO:
Javni zavod Krajinski park Ljubljansko barje
Ljubljana Marsh Nature Park Public Institute
T: +386(0)8 205 23 50
E: info@ljubljanskobarje.si
W: www.palafittes.org
www.ljubljanskobarje.si

INFO:
Center za upravljanje z dediččino živega srebra Idrija
Idrija Mercury Heritage Management Centre
T: +386 (0)5 37 71 142
E: infohg@cudhg-idrija.si
W: www.cudhg-idrija.si

Mestni muzej Idrija/*Idrija Municipal Museum*
T: +386 (0)5 37 26 600
E: tajnistvo@muzej-idrija-cerkno.si
W: www.muzej-idrija-cerkno.si

INFO:
Javni zavod Park Škocjanske jame
Škocjan Caves Public Service Agency
T: +386 (0)5 7082 100
E: psj.info@psj.gov.si
W: www.park-skocjanske-jame.si

plečnikova
ljubljana

plečnik's ljubljana

INFO:

Muzej za arhitekturo in oblikovanje
Museum of Architecture and Design
T: +386 (0)1 548 42 70
E: mao@mao.si
W: www.mao.si

Muzej in galerije mesta Ljubljane, Plečnikova hiša
Museum and Galleries of Ljubljana, Plečnik House
T: +386 (0)1 24 12 500
E: info@mgml.si
W: www.mgml.si

prvobitni
bukovi gozdovi

primeval beech Forest

INFO:

Zavod za gozdove Slovenije/Slovenia Forest Service
T: +386 (0)1 89 50 400 (Pragozd Krokar/Krokar Virgin Forest),
+386 (0)5 70 00 610 (Snežnik)
E: OEKocevje@zgs.si, OEPostojna@zgs.si
W: www.zgs.si/index.html

unesco

Območje svetovne
dediščine

Svetovna dediščina Slovenije

Urednica: Tatjana Dizdarevič

Avtorji fotografij: Andrej Peunik, Matevž Paternoster, MGML • Jani Peternej, arhiv CUDHg Idrija, Anton Zelenec, Dušan Jež, arhiv Mestni muzej Idrija • Borut Lozej, arhiv PŠJ • Igor Rehar, Anton Velušček, Narodni muzej Slovenije • Špela Habič, Stanko Draškovič Pelc, arhiv ZGS

Oblikovanje: Jana Pečečnik

Vsebina: Upravljavci območij Svetovne dediščine v Sloveniji

Tisk: Tiskarna Vek Koper d.o.o.

Prevod v angleščino: Iolar d.o.o., Leemeta d.o.o., Denis Debevec

Dotis: 300 izvodov

Brezplačni izvod

Idrija, marec 2023

Izdala in založila

Ministrstvo za visoko šolstvo, znanost in inovacije, Slovenska nacionalna komisija za UNESCO, Ljubljana in Center za upravljanje z dediščino živega srebra Idrija, Idrija

Slovenska
nacionalna komisija

Center za upravljanje
z dediščino živega srebra
IDRIJA Mercury Heritage
Management Centre

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Univerzitetna knjižnica Maribor

719+502.2(497.4)

SVETOVNA dediščina Slovenije = World heritage in Slovenia / [urednica Tatjana Dizdarevič ; avtorji fotografij Andrej Peunik ... [et al.] ; vsebina upravljavci območij Svetovne dediščine v Sloveniji ; prevod Iolar, Leemeta, Denis Debevec]. - Dotis. - Ljubljana : Ministrstvo za visoko šolstvo, znanost in inovacije, Slovenska nacionalna komisija za UNESCO ; Idrija : Center za upravljanje z dediščino živega srebra, 2023

ISBN 978-961-95006-5-1 (Center za upravljanje z dediščino živega srebra)

COBISS.SI-ID 147013123

World Heritage site

World Heritage in Slovenia

Editor: Tatjana Dizdarevič

Photo by: Andrej Peunik, Matevž Paternoster, MGML • Jani Peternelj, arhiv CUDHg Idrija, Anton Zelenc, Dušan Jež, arhiv Mestni muzej Idrija • Borut Lozej, arhiv PŠJ • Igor Rehar, Anton Velušček, Narodni muzej Slovenije • Špela Habič, Stanko Draškovič Pelc, arhiv ZGS

Design: Jana Pečečnik

Text: World Heritage Site Managers

Translated by: Iolar d.o.o., Leemeta d.o.o., Denis Debevec

Printed by: Tiskarna Vek Koper d.o.o.

Reprint: 300 copies

Free issue

Idrija, March 2023

Issued and published by:

Ministry of Higher Education, Science and Innovation, Slovenian National Commission for UNESCO, Ljubljana and Idrija Mercury Heritage Management Centre, Idrija

